

Erika Nordberg
Anläggning
08-508 265 77
erika.nordberg@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2011-03-17

Bullerdämpande åtgärder samt cykelåtgärder längs med Nynäsvägen genom gamla Enskede. Reviderat inriktningsbeslut

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner förslag till inriktning för bullerdämpande åtgärder till en investeringsutgift om 120 mnkr.
2. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner förslag till inriktning för cykelåtgärder till en investeringsutgift om 25 mnkr.
3. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner utgifter för utredning och projektering av bullerdämpande åtgärder inom en ram om 5 mnkr.
4. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner utgifter för utredning och projektering av cykelåtgärder inom en ram om 2 mnkr.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Staffan Forsell
Avdelningschef

Lars Jolérus
Avdelningschef

Sammanfattning

I budgeten för 2011 har trafikkontoret tilldelats extra medel för att bygga en bullerskärm längs med Nynäsvägen. Utifrån nya förutsättningar som framkommit sedan färdigställandet av systemhandlingen 2009 har kontoret arbetat vidare med

utredningar om alternativa lösningar. Tillsammans med specialister och stadens bullerskyddsgrupp har kontoret tagit fram ett förslag på en alternativ placering av skärmen direkt intill Nynäsvägen samt en kompletterade låg ljudabsorbent mellan körriktningarna på Nynäsvägen.

En förutsättning för att uppnå önskad effekt av skärmen är att den placeras så nära trafiken som möjligt, ju närmare skärmen kommer själva ljudkällan desto bättre bullerreducering kan uppnås. Placeringen nära trafiken ger de bästa förutsättningarna när det gäller bullerreduktion men medför driftkonsekvenser för vinterväghållningen. Snön längs med sträckan måste köras bort vid varje plogningstillfälle vilket medför framkomlighetsproblem och högre kostnader än idag.

Den alternativa placeringen och konstruktionen samt uppförandet av ljudabsorbenten ser ut att medföra att staden inte behöver genomföra så omfattande fönsteråtgärder som tidigare utredningar visat på. Det medför en sänkning av den tidigare beräknade kostnaden på ca 20 mnkr till ca 2 mnkr, inom kontorets befintliga ramar för bullerskyddsåtgärder för fönsterbyten.

Beslutet innebär att storleken på investeringen är högre än den som skrevs fram i genomförandebeslutet för fönsteråtgärder men den hamnar på ungefär samma nivå som i inriktningsbeslut från 2007. Projektet omfattar även cykelåtgärder längs med lokalgatorna samt att nämnden godkänner utgifter för fortsatt utredning och projektering av det reviderade förslaget samt cykelåtgärder fram till genomförandebeslut.

Översiktsbild över det planerade arbetsområdet (systemhandling 2009)

Bakgrund

Nynäsvägen genom Gamla Enskede är en av de mest trafikerade infartslederna mot Stockholm med drygt 100 000 passerande fordon/dygn med en hastighetsbegränsning på 70km/h. Vägen skär genom en bostadsdel vilket resulterar i stora störningar för omgivningen i form av buller och barriäreffekt. Bostäderna vid Nynäsvägen utgör en av landets mest bullriga bostadsmiljöer. Man har tidigare studerat nedgrävning av sträckan men utredningarna tyder på höga utgifter och stora trafikstörningar varför ett genomförande bedöms som möjligt först på lång sikt. Under 1980-talet genomfördes fönsteråtgärder i flertalet av flerfamiljshusen som kantar vägen, men dessa åtgärder är idag inte tillräckliga för att uppfylla dagens riktvärden för bostäder vad gäller ljudnivåer från trafik.

I cykelplanen för Stockholms ytterstad, som trafiknämnden beslutade om i oktober 2005, föreslås cykelbanor längs med Nynäsvägens lokalkörbanor för att skapa gena och sammanhängande cykellänkar i söderort. Cykelstråket är ett av söderorts största och sträckan har länge varit den felande länken i cykelvägnätet. Trafikmängden på lokalkörbanorna är relativt hög, då en viss smittrafik sker från Nynäsvägen, och bidrar till en otrygg miljö för cyklisterna. Nynäsvägens lokalkörbanor är enkelriktade och då cyklandet sker i blandtrafik innebär detta att även cykellösningen är enkelriktad vilket leder till besvärliga och tidskrävande omvägar för cykeltrafiken då det omgivande cykelvägnätet är dubbelriktat.

Trafikkontoret och stadsbyggnadskontoret gav i uppdrag åt White Arkitekter AB att ta fram ett program för bullerskydd som blev klart i januari 2006. Programmet föreslog en kombination av bullerskärmar och fönsteråtgärder. Man bedömde då att det inte var möjligt att placera skärmen intill Nynäsvägen utan den placerades istället intill lokalgatorna. Konsekvensen av det blev en lägre bullerreducering, att de tidigare planerade cykelbanorna inte skulle kunna inrymmas utan måste placeras på sidogatorna samt ett bortfall på ca 90 parkeringsplatser. Dåvarande trafiknämnden godkände i februari 2006 att kontoret genomförde remiss och projektsamråd för att därefter återkomma med förslag på inriktning för fortsatt arbete. Samrådet fick i huvudsak ett positivt mottagande men synpunkter lämnades bl.a. på skärmarnas höjd och placering samt att omfattande åtgärder på fönster och ventilationsdon ansågs nödvändigt.

I samband med att ärendet *"Stockholms stads åtgärder mot buller från det kommunala vägnätet - Redovisning av resultat från 1970-2006"* (dnr T2007-321-00453) behandlades i nämnden i mars 2007, fick kontoret i uppdrag att återkomma till nämnden med förslag på inriktningsbeslut för utförande av bullerskydd längs med Nynäsvägen.

Trafik- och renhållningsnämnden godkände i oktober 2007 inriktningsbeslut för bullerskydd längs med Nynäsvägen genom Gamla Enskede (dnr T2007-331-01202) och gav kontoret i uppdrag att vidare utreda projektet om investering i storleksordningen 110 mnkr samt godkände utgifter för utredning och projektering inom en ram om 5 mnkr fram till genomförandebeslut. Därefter togs systemhandlingen fram av ÅF-Infrastruktur AB vilken blev klara under 2009.

I budget för 2010 gavs kontoret i uppdrag att arbeta fram underlag för genomförandebeslut om bullerdämpande åtgärder som var mer ekonomiskt försvarbara än de som tidigare presenterats och ej innefattade andra åtgärder än de som är bullerreducerande. Det resulterade i ett genomförandebeslut i juni 2010 som endast omfattade fönsteråtgärder till en kostnad av 20 mnkr som skulle rymmas inom ordinarie driftbudget för bullerskyddsåtgärder under perioden 2010-2018.

I budgeten för 2011 tilldelades trafikkontoret extra medel för att bygga en bullerskärm längs med Nynäsvägen. Vid analys av program samt systemhandling uppstod frågan om det ändå inte var möjligt att placera skärmen intill Nynäsvägen. Tillsammans med stadens bullerskyddsgrupp och andra specialister har kontoret arbetat intensivt med frågan och ett första utkast till förslag har tagits fram och bedöms som genomförbart. Målsättningen har varit att hitta en bättre lösning avseende bullerreducering än vad tidigare utredningar kommit fram till. Fördelen med att placera skärmen närmare trafiken är att ju närmare skärmen kommer själva ljudkällan, desto bättre bullerreducering kan uppnås. De utredningar som hittills gjorts tyder på att den alternativa placeringen och konstruktionen dessutom medför att staden inte behöver genomföra så omfattande fönsteråtgärder som tidigare utredningar visat på, beräknad kostnad ca 2 mnkr tillskillnad mot den tidigare beräknade kostnaden på ca 20 mnkr.

Analys och konsekvenser

Cykelåtgärder

Nya cykelbanor längs med Nynäsvägen skulle bidra till att framkomligheten och trafiksäkerheten för cyklister ökar. Dagens enkelriktade lösning skulle istället innebära antingen en dubbelriktad cykelbana på lokalkörbanorna, alternativt en enkelriktad cykelbana mot trafiken och att cyklingen sker i blandtrafik i andra riktningen. Detta bör dock utredas och hänsyn tas till faktorer så som framkomlighet, trafiksäkerhet, konsekvenser på lokalkörbanan, parkering mm.

I samband med utredning och projektering av cykellösning ska även lokalgatans utformning ses över i ett försök att stävja lokalgatans smittrafik som i sig alstrar

en del buller. Det kan handla om eventuella avsmalningar eller dylikt för att få ner hastigheten och därmed attraktiviteten att färdas där.

Samråd med stadens bullerskyddsgrupp

Återkommande diskussioner har förts inom stadens bullerskyddsgrupp om möjligheter att begränsa bullret vid Nynäsvägen och man har tittat på olika alternativa angreppssätt:

1. Vid källa, mindre bullrande beläggning, hastighets- och annan trafikreglering
2. Mellan källa och mottagare, bullerskyddsskärmar och mittskärm mellan körfälten
3. Vid mottagare, fasadåtgärder i form av ljudreducerande fönster- och ventilationsdon

Utifrån förutsättningarna på platsen ger en kombination av åtgärder den mest effektiva bullerdämpningen för att nå önskvärd effekt. Olika lösningar och kombinationer av dessa har studerats för att erhålla den mest optimala förbättringen. Det förslag som nu förordas innehåller en 3m hög skärm intill Nynäsvägen med dubbla skärmkrön och absorberer på skärmens båda sidor samt en ca 1m hög absorberande mittskärm. Avgörande för skärmens effekt är föreslagen placering nära körbanan. På grund av lokalgatornas förhållandevis stora bidrag till ljudmiljön, är det samtidigt nödvändigt att så långt möjligt begränsa trafiken på lokalgatorna.

Föreslagen inriktning av skärm direkt intill Nynäsvägen ser ut att innebära en effektiv reduktion av bullret men detaljstudier i det fortsatta projekteringsarbetet får utvisa det slutliga valet av samlade åtgärder. De utredningar som hittills genomförs för den nya placeringen tyder på att det inte längre blir aktuellt med så omfattande fönsteråtgärder som tidigare förslag intill lokalgatorna visade på eftersom flertalet av bostäderna nu verkar få en acceptabel ljudnivå inomhus utan att ytterligare åtgärder behövs.

Samråd med stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen

Den nya placeringen och det kompletterade förslaget med mittabsorbent har diskuterats med berörd bygglovshandläggare på stadsbyggnadskontoret och berörd handläggare på miljöförvaltningen. Stadsbyggnadskontoret ser inte några hinder i flytten så långt gestaltningen i sig inte ändras. Den nya föreslagna placeringen blir bättre för de boende samt de som rör sig på lokalgatorna. Miljöförvaltningen anser att den nya placeringen är nödvändig för att i det stora flertalet av bostäderna uppfylla de krav som miljöbalken ställer på att begränsa bullernivån inomhus. Tidigare placering intill lokalgatorna uppfyllde inte dessa krav.

Bullerdämpande åtgärder

Inom kontoret har diskussioner förts angående den nya föreslagna placeringen, uppförandet av mittabsorbent samt cykelåtgärder längs med lokalgatorna. Placeringen närmare trafiken ser inte ut att påverka träden men medför däremot driftkonsekvenser för vinterväghållningen. Snön längs med sträckan måste köras bort vid varje plogningstillfälle vilket medför framkomlighetsproblem och högre kostnader än idag.

Kontoret anser dock att de fördelar som placeringen medför för bullernivån i bostäderna överväger nackdelarna med de ökade driftkostnaderna. Fördelen med att placera skärmen närmare trafiken är att ju närmare skärmen kommer själva ljudkällan, desto bättre bullerreducering kan uppnås. Den nya placeringen i kombination med en mittabsorbent mellan körriktningarna ger de bästa förutsättningarna vad gäller bullerreduktion. I det fortsatta utredningsarbete kommer man dock att undersöka ifall det går att hitta en lösning som kan fungera bättre även för vinterväghållningen.

De utredningar som hittills gjorts tyder på att den alternativa placeringen och konstruktionen inte ska kosta mer än tidigare framtaget förslag men däremot ökar kostnaderna för bl.a. trafikavstängningar. Det innebär att storleken på investeringen är högre än den som skrevs i genomförandebeslutet för fönsteråtgärder men den hamnar på ungefär samma nivå som i inriktningsbeslutet från 2007. Däremot blir kostnaden för fönsteråtgärder betydligt lägre än vad tidigare utredningar visat på.

Den nya placeringen medför dessutom att de tidigare planerade cykelbanorna kan inrymmas på lokalgatorna samt att bortfallet av antalet parkeringsplatser borde bli mindre än de tidigare.

Framkomlighet

Föreslagen placering innebär att innersta körfälten i båda körriktningarna längs med Nynäsvägen kommer att behöva stängas av under ca 7-8 veckor sommaren 2012. Eventuellt behövs en liknande avstängning av yttersta körfälten under sommaren 2013 beroende på hur den planerade ljudabsorbenten utformas och monteras. Omfattningen av avstängningarna kommer att preciseras i underlag till genomförandebeslut. Samordning kommer att ske med andra pågående projekt, interna och externa.

Tidplan

Under förutsättning att nämnden godkänner det reviderade inriktningsbeslutet så kommer ett underlag för genomförandebeslut att tas fram och tillställas nämnden. Målsättningen är att genomförandebeslutet skall kunna behandlas i nämnden innan sommaren och att ett beslut i kommunfullmäktige kan tas senast i oktober 2011.

Parallellt med framtagandet av genomförandebeslutet fortsätter projekteringsarbetet för skärmens nya placering och grundläggningen, samt tillägget av mittabsorbent, påkörningsräcke och cykelåtgärder och därefter upprättande av förfrågningsunderlag.

När handlingarna är klara kan bygglovsansökan lämnas in.

Förfrågningsunderlaget måste skickas ut innan bygglov beviljats och KF fattat beslut om tidplanen ska hålla. Upphandlingen måste dock villkoras av att erforderliga beslut erhållits. Upphandlingen beräknas ta cirka 3-4 månader från annonsering till kontraktsskrivning. Kontrakt kan inte tecknas förrän tidigast i oktober/november.

Planerad byggstart är början av 2012 och arbetena med bullerskärmen bör kunna slutföras under året. Eventuellt måste monteringen av mittabsorbenten ske sommaren 2013.

Utförandetid och omfattning av fönsteråtgärder är i dagsläget inte helt klarlagt. Tanken är att när skärm och mittabsorbent är på plats så genomförs mätningar och utifrån de resultaten görs kompletterade åtgärder där så behövs.

Ekonomi

Investering

Åtgärd	Utgift
Bullerdämpande åtgärder	Investering ca 120 nmkr(2010 års prisnivå)
Cykelåtgärder	Investering ca 25 mnkr(2010 års prisnivå)

De risk- och osäkerhetsfaktorer som det nya förslaget medför med avseende på ny placering och grundläggning samt tillägget av mittabsorbent och cykelåtgärder har inte hunnit utredas tillräckligt. Då omfattningen inte är helt färdigutredd finns det en osäkerhet om investeringsutgiftens storlek som kommer att preciseras när förslaget till genomförandebeslut presenteras för nämnden.

Eftersom investeringen överstiger 50 mnkr har samråd skett med stadsledningskontoret.

Drift

Den nu föreslagna placeringen av skärmen intill Nynäsvägen medför att staden inte behöver genomföra så omfattande fönsteråtgärder som tidigare utredningar visat på. De enklare åtgärderna beräknas kosta 2 mnkr tillskillnad mot den tidigare beräknade kostnaden på 20 mnkr. Fönsteråtgärder är ingen investering i stadens egendom så kostnaden för dessa åtgärder belastar istället trafikkontorets driftsbudget.

Driftkostnaderna av skärm och mittabsorbent samt de ökade driftskostnaderna för vinterväghållningen längs med Nynäsvägen beräknas uppgå till ca 1Mnkr/år. Snön längs med sträckan måste köras bort vid varje plogningstillfälle vilket medför högre kostnader än idag. Driftkostnaden för skärmen är dock ungefär densamma som i tidigare förslag till placering.

Driftkostnaden är ungefärlig men den kommer att preciseras när förslaget till genomförandebeslut presenteras för nämnden.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att nämnden godkänner förslag till inriktning för bullerdämpande åtgärder och ger kontoret i uppdrag att vidare utreda projektet om investering i storleksordningen 120 mnkr. Kontoret föreslår också att nämnden godkänner utgifter för utredning och projektering inom en ram om 5 mnkr.

Kontoret föreslår att nämnden godkänner förslag till inriktning för cykelåtgärder och ger kontoret i uppdrag att vidare utreda projektet om investering i storleksordningen 25 mnkr. Kontoret föreslår också att nämnden godkänner utgifter för utredning och projektering av cykelåtgärder inom en ram om 2 mnkr.

Nästa tillfälle för nämnden att fatta beslut i ärendet är i samband med att förslag till genomförandebeslut presenteras, vilket beräknas ske innan sommaren.

Slut